

Katowice, dnia 3 kwietnia 2024 r.

INFORMACJA Nr 60/2024/EW

w sprawie pożaru sprężarki typu AST-75G nr 3, w pomieszczeniu stacji sprężarek budynku kompleksowego płuczki i sortowni, zaistniałego w dniu 28 listopada 2024 r. w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A. KWK „Knurów-Szczygłowie” Ruch Szczygłowie.

Pożar zaistniał na poziomie 0,0 m budynku kompleksowego płuczki i sortowni (obiekt nr 1.01), w pomieszczeniu stacji sprężarek. Budynek kompleksowy płuczki i sortowni znajduje się częściowo na boczniczy kolejowej. Od strony wschodniej połączony jest mostem przenośnikowym (obiekt nr 1.03) z budynkiem nadszybia szybu II.

Pomieszczenie stacji sprężarek znajduje się w północno-wschodniej części budynku kompleksowego na poziomie 0,0 m, z którego wyjście na zewnątrz możliwe jest przez dwuskrzydłowe drzwi stalowe ażurowe. W pomieszczeniu tym znajdowały się dwie sprężarki typu Vortex ERS-110 o numerach kopalnianych 1 i 2 oraz sprężarka typu AST-75 G o numerze kopalnianym 3. Sprężarki były zasilane z rozdzielni 500V IV RS z pól odpływowych odpowiednio o numerach: 4.1, 4.2 i 4.3. Sprężarka nr 3 przewodem o średnicy 50 mm podłączona była poprzez zawór odcinający do sieci sprężonego powietrza zasilającej m.in. układ sterowania osadzarek miałowych, iniektory zbiorników cieczy ciężkiej oraz instalację wydmuchową filtrów tarczowych. W ścianie bocznej pomieszczenia od strony wschodniej znajdował się okratowany otwór wylotowy ciepłego powietrza ze sprężarki. Pomieszczenie wyposażone było w instalację oświetleniową.

W dniu 28 listopada 2024 r., około godziny 4³⁰ sześciu pracowników przebywających w rejonie boczniczy kolejowej zauważyło dym wydobywający się przez drzwi zewnętrzne z pomieszczenia sprężarek. O fakcie tym powiadomili nadsztygara przeróbki mechanicznej prowadzącego zmianę, który powiadomił o pożarze dyspozytora zakładu przeróbczego i dyspozytora ruchu zakładu górniczego. Na polecenie nadsztygara wyłączono rozdzielnię 500V IV RS spod napięcia i rozpoczęto gaszenie pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego. Dyspozytor ruchu zakładu górniczego powiadomił o pożarze zakładową straż pożarną oraz państwową straż pożarną. Po przybyciu na miejsce pożaru zastępu zakładowej straży pożarnej i przejęciu akcji pożar został ugaszony o godzinie 5⁴⁰.

W wyniku pożaru agregatu sprężarkowego uległy uszkodzeniu i wytopieniu przewody olejowe przyłączone od strony sprężarki, wyposażenie instalacji elektrycznej wewnątrz urządzenia jak również przewód oponowy zasilający przy wpuście kablowym do skrzynki przyłączeniowej, filtr powietrza, przewód ssawny, zawór ssawny, separator oleju wraz ze zbiornikiem, czujniki temperatury i ciśnienia oraz obudowa iskrobezpiecznych skrzynek przyłączeniowych czujników temperatury i

ciśnienia oraz instalacja elektryczna na napięcie 230 V, służąca do zasilania oświetlenia pomieszczenia. Ściany pomieszczenia zostały okopcone.

W związku z pożarem nikt nie odniósł obrażeń, a konstrukcja budynku nie została uszkodzona. Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku został powiadomiony o pożarze w dniu 28 listopada 2024 r. o godzinie 5¹⁵.

Najbardziej prawdopodobną przyczyną powstania pożaru było rozszczelnienie (pęknięcie) węża olejowego tłoczącego olej z misy olejowej zintegrowanego zespołu sprężającego do chłodnicy olejowej, powodujące gwałtowny wypływ oleju do przestrzeni wewnętrznej agregatu, a jednocześnie gwałtowny wzrost temperatury w wyniku ograniczenia dopływu oleju smarująco-chłodzącego do rotorów sprężających.

Do zaistnienia pożaru przyczyniły się:

- obsługa agregatu sprężarkowego przez osoby nieupoważnione przez KRZG i nieposiadające kwalifikacji w zakresie obsługi sprężarek,
- brak kontroli agregatu sprężarkowego przez osoby dozoru o odpowiednich kwalifikacjach.

W związku z zaistniałym pożarem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku decyzją z dnia 28 listopada 2024 r. wstrzymał ruch zakładu górniczego JSW S.A. KWK „Knurów-Szczygłowice” Ruch Szczygłowice w Knurowie w części dotyczącej:

- eksploatacji agregatu sprężarkowego typu AST-75 G numer 3, zabudowanego w Zakładzie Przeróbki Mechanicznej Węgla - budynek płuczki i sortowni (obiekt 1.01) poziom 0,0 m - stacja sprężarek obok boksu magnetytu. Wznowienie eksploatacji agregatu sprężarkowego uwarunkował wymianą uszkodzonych i wytopionych części agregatu sprężarkowego, w tym przewodów olejowych przyłączonych od strony sprężarki, przewodów elektrycznych wewnątrz urządzenia, jak również przewodu oponowego zasilającego, filtra powietrza, przewodu ssawnego, zaworu ssawnego, separatora oleju wraz ze zbiornikiem, czujników temperatury i ciśnienia oraz obudowy iskrobezpiecznych skrzynek przyłączeniowych czujników temperatury i ciśnienia oraz dokonaniem ponownego odbioru technicznego przez komisję powołaną przez kierownika ruchu zakładu górniczego,
- eksploatacji instalacji elektrycznej 400/230V służącej do zasilania oświetlenia pomieszczenia stacji sprężarek.

Wznowienie eksploatacji tej instalacji warunkował wymianą nadpalonych kabli oraz kloszy lamp oświetleniowych, a także dokonaniem ponownego odbioru technicznego przez komisję powołaną przez kierownika ruchu zakładu górniczego.

Ponadto Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku decyzjami nakazał:

- zabezpieczyć do badań agregat sprężarkowy typu AST-75 G numer 3, zabudowany w Zakładzie Przeróbki Mechanicznej Węgla - budynek płuczki i sortowni poziom 0,0 m - stacja sprężarek wraz z zabezpieczeniem typu MiCOM P211/IZ o numerze fabrycznym 38766 firmy Schneider Electric, zabudowane w tym agregacie sprężarkowym typu AST-75 G numer fabryczny 12010,
- sprawdzić prawidłowość stosowanych rozwiązań technicznych poprzez wykonanie badań przez specjalistyczną jednostkę agregatu sprężarkowego typu AST-75 G numer 3, eksploatowanego w JSW S.A. „Knurów-Szczygłowice” Ruch Szczygłowice w Knurowie w Zakładzie Przeróbki Mechanicznej Węgla - budynek płuczki i sortowni poziom 0,0 m - stacja sprężarek, mających na celu ocenę stanu technicznego agregatu sprężarkowego i prawidłowości jego eksploatacji oraz określenie przyczyn powstałego pożaru.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.